

Zaaknummer: **CBHO 2021/038**

Rechter(s): mrs. Troostwijk, Drop en Vermeulen

Datum uitspraak: 9 juni 2021

Partijen: appelland en CBE Open Universiteit

Trefwoorden: buitenproportioneel
discriminator
ernstige fraude
financiële tegemoetkoming
judicium
ongeldig
plagiaat
plagiaatdetectiesysteem
recidive

Artikelen: WHW: artikel 7.12b, tweede lid
OER: artikel 4.4
Examenreglement: artikel 2.3.3
Examenreglement: artikel 2.3.7

Uitspraak: ongegrond

Hoofdoverwegingen: 2.8. Zoals het College eerder heeft overwogen (onder meer de uitspraak van 6 juni 2016 in zaak nr. CBHO 2015/247.5) dient de vraag of sprake is geweest van fraude te worden beoordeeld aan de hand van objectieve maatstaven en zijn de intenties van de betrokken student in beginsel niet van belang.

2.9. Het College is van oordeel dat verweerder zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat de commissie voor de examens, gelet op de overgelegde stukken, waaronder het werkstuk van appelland waarin door de examiner met kleuren is aangegeven welke overlap er is met de bachelorscriptie van de Universiteit Twente, plagiaat heeft aangetoond. Het werkstuk van appelland en de bachelorscriptie van de Universiteit Twente vertonen een dusdanig grote overlap in inhoud en opzet dat een toevalstreffer zeer onaannemelijk is. Daarbij is mede in aanmerking genomen dat een eerste versie van het werkstuk 20% overeenkwam met die scriptie. Nog in administratief beroep bij verweerder noch in zijn beroepschrift noch ter zitting heeft appelland concreet inzichtelijk kunnen maken op welke punten de door de examiner uitgevoerde handmatige controle onjuist is.

Anders dan appelland aanvoert, staat geen rechtsregel eraan in de weg dat een examiner een handmatige plagiaatcontrole uitvoert. In dit geval had de examiner daar alle aanleiding toe, aangezien appelland eerder een versie van het werkstuk had ingediend die grote overlap vertoonde met de al genoemde bachelorscriptie. Daar komt bij dat bij de plagiaatcontrole van de tweede versie weliswaar slechts 1% overlap was vastgesteld, maar dat de examiner bij lezing van het werkstuk de indruk kreeg dat er toch een grote overlap bestond.

Het College volgt evenmin het betoog van appelland dat de examiner ernstig in gebreke is gebleven bij de begeleiding van het onderzoek. De examiner heeft appelland er bij terugzending van de eerste versie van zijn werkstuk juist op gewezen dat er overlap met een andere scriptie bestond en hem in de gelegenheid gesteld zijn fouten te herstellen door het indienen van een nieuwe gewijzigde versie. Daarbij heeft de examiner hem bovendien nog gewezen op de bij de Open Universiteit geldende regels over plagiaat. Ter zitting heeft verweerder bevestigd dat de examiner, gelet op de geldende plagiaatregels, in het geval van appelland zeer coulant is geweest.

Ten aanzien van de aan appelland opgelegde sancties is het College van oordeel dat deze passend zijn. Ten aanzien van het ontnemen van de mogelijkheid om af te studeren met het judicium (summa) cum laude

overweegt het College dat, anders dan appellant heeft aangevoerd, een juridische grondslag gelegen is in artikel 2.3.7, tweede lid, aanhef en onder d, van het Examenreglement. Dat appellant vertraging zal ondervinden van deze sancties en extra studiekosten zal maken, is inherent aan de opgelegde sancties. Voor een financiële tegemoetkoming is dan ook geen aanleiding. Het betoog faalt.

Uitspraak in de zaak tussen:

[naam], wonende te [woonplaats], appellant,

en

het college van beroep voor de examens van de Open Universiteit, verweerder.

1. Procesverloop

Bij beslissing van 30 september 2020 heeft de commissie voor de examens aan appellant medegedeeld dat is vastgesteld dat hij plagiaat heeft gepleegd bij de cursus Voorbereiding afstudeeropdracht MSCM (MM0502). De commissie heeft deze plagiaat als ernstige fraude gekwalificeerd. Daarbij heeft de commissie geconstateerd dat sprake is van recidive. De examencommissie heeft de geleverde prestatie voor het tentamen Voorbereiding afstudeeropdracht MSCM (MM0502) ongeldig verklaard met verlies van één van de tentamenkansen en hem voorts het recht ontnomen om gedurende een jaar tentamens af te leggen voor elke cursus in het aanbod van de Open Universiteit. Verder heeft de examencommissie besloten om hem een eventueel judicium (summa) cum laude te weigeren.

Bij beslissing van 20 januari 2021, verzonden 26 februari 2021, heeft verweerder het door appellant daartegen ingestelde administratief beroep ongegrond verklaard.

Tegen deze beslissing heeft appellant beroep bij het College ingesteld.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 17 mei 2021, waar verweerder, vertegenwoordigd door S.E.M. van der Westen LLB, secretaris van verweerder, en mr. A.L.H. Koopman, is verschenen. Appellant heeft via een videoverbinding aan de zitting deelgenomen.

2. Overwegingen

Wet- en regelgeving

2.1. Ingevolge artikel 7.12b, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) kan de examencommissie, indien een student of extraneus fraudeert, de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen.

Ingevolge het derde lid stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en d, en het tweede lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. [...].

2.2. Op grond van artikel 4.4, onderdeel b, van de Onderwijs- en examenregeling 2020-2021 WO-masteropleidingen (hierna: OER) stelt de commissie voor de examens in het Examenreglement nadere

regels vast ter uitvoering van het bepaalde in de paragrafen 4, 5 en 6 van deze OER voor zover het de wettelijke taken van de commissie betreft.

2.3. Op grond van artikel 2.3.3, eerste lid, van het Examenreglement 2020-2021 (hierna: Examenreglement) is plagiaat een vorm van fraude als bedoeld in artikel 7.12b WHW en doet zich voor als een tentamenkandidaat het werk van anderen als eigen werk presenteert.

Op grond van het tweede lid worden in ieder geval de volgende gedragingen als plagiaat aangemerkt:

- a. Het gebruikmaken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige en correcte bronvermelding, ongeacht of er al dan niet sprake is van een vertaling.
- b. Het parafaseren van andermans teksten zonder voldoende bronvermelding.
- c. Het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare tekst voor opdrachten van andere examenonderdelen.
- d. Het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk.
- e. Het indienen van werkstukken of afstudeeropdrachten die (al dan niet tegen betaling) – geheel of gedeeltelijk – door een derde zijn geschreven (ghost writing).

Op grond van artikel 2.3.5, tweede lid, kan er sprake zijn van ernstige fraude in de volgende gevallen:

a. De commissie voor de examens heeft vastgesteld dat student zich schuldig heeft gemaakt aan fraude en dat er sprake is van verzwarende omstandigheden. Onder verzwarende omstandigheden wordt in ieder geval verstaan:

[...]

recidive

b. Plagiaat bij de afstudeeropdracht van bachelor of masteropleiding.

[...]

Op grond van artikel 2.3.7, eerste lid, wordt, indien de commissie voor de examens tot het oordeel komt dat er sprake is van fraude of plagiaat, altijd geweigerd de uitslag van het desbetreffende tentamen c.q. bijzondere verplichting vast te stellen of wordt het desbetreffende tentamen c.q. bijzondere verplichting ongeldig verklaard, hetgeen schriftelijk aan de student wordt medegedeeld.

Op grond van het tweede lid kan de commissie voor de examens voorts de volgende sancties opleggen:

a. Het verlies van een of meerdere tentamenkansen, waarop krachtens de inschrijvingsvoorwaarden recht bestaat.

b. Het aan student gedurende een door de commissie voor de examens te bepalen termijn van ten hoogste één jaar ontnemen van het recht een of meer bij het besluit aan te wijzen tentamens of bijzondere verplichtingen aan de Open Universiteit af te leggen.

[...]

d. Het weigeren om een judicium (summa) cum laude te verlenen aan betreffende student.

[...]

Op grond van het derde lid houdt de commissie voor de examens bij het opleggen van een sanctie wegens geconstateerde fraude, benevens het bepaalde in lid 2, de regel aan dat de opgelegde sanctie in verhouding staat tot de geconstateerde fraude hetgeen het volgende betekent:

a. Bij een eerste constatering van fraude is de sanctie milder dan bij herhaling van fraude; student wordt dan tevens gewaarschuwd voor de consequenties van herhaling namelijk verzwarende van de sanctie.

b. Fraude in de afstudeerfase resp. bij het afleggen van het examen van een opleiding wordt zwaarder bestraft dan fraude in een eerdere fase van de opleiding.

Voorgeschiedenis en besluitvorming

2.4. Appellant is student bij de masteropleiding Management aan de Open Universiteit. In juni 2020 heeft appellant een onderzoeksplan ingediend bij zijn docent/examinator ten behoeve van het vak Voorbereiding afstudeeropdracht MSCM (MM0502). Uit een geautomatiseerde scan van het plagiaatdetectiesysteem Urkund, die standaard door examinatoren wordt uitgevoerd, bleek tussen dit onderzoeksplan en een

bachelorscriptie van een student aan de Universiteit Twente 20% overlap te bestaan. Deze overlap bestond uit stukken tekst die letterlijk uit de scriptie waren overgenomen. Bij e-mailbericht van 16 juli 2020 heeft de examiner de student hierop gewezen en hem de mogelijkheid geboden een nieuwe, gewijzigde versie in te dienen. Hiervan heeft appellant op 10 augustus 2020 gebruik gemaakt.

2.5. Op 28 augustus 2020 heeft de examiner bij de commissie voor de examens melding gemaakt van het vermoeden van plagiaat ten aanzien van nieuwe, gewijzigde versie van het werkstuk. De examiner heeft gemeld dat uit de geautomatiseerde plagiaatscan van de nieuwe versie van het ingeleverde werkstuk is gebleken dat er 1% overlap is met de bachelorscriptie van een student aan de Universiteit Twente, maar dat bij een nadere handmatige controle is gebleken dat de overlap veel groter is. De hele opbouw van de opdracht van appellant volgt de bachelorscriptie van de student van de Universiteit Twente. Hele passages en de hele gedachtegang van deze paper zijn overgenomen, met subtiele wijziging van woorden en zinsconstructies. Ook de methodesectie komt 1-op-1 overeen, aldus de examiner.

2.6. De commissie voor de examens heeft een onderzoek ingesteld en is in de beslissing van 30 september 2020 tot dezelfde conclusies als de examiner gekomen, namelijk dat sprake is van plagiaat. Aan de beslissing van 20 januari 2021 heeft verweerder ten grondslag gelegd dat, gelet op de overgelegde stukken, waaronder het werkstuk van appellant waarin door de examiner met kleuren is aangegeven welke overlap er is met de bachelorscriptie van de Universiteit Twente, plagiaat voldoende is aangetoond. Uit de overlap blijkt dat er grote overeenkomsten zijn en dat er op onderdelen slechts kleine verschillen zijn aan te wijzen. Het betoog van appellant dat de examiner ernstig in gebreke is gebleven in het bijsturen van zijn onderzoek, volgt verweerder niet. De examiner heeft appellant er naar aanleiding van de eerste ingeleverde versie op gewezen dat er grote overlap was en hem de mogelijkheid geboden om een bijgewerkte versie in te dienen, waarbij hij rekening diende te houden met de bij de Open Universiteit geldende regels over plagiaat. Verder heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat het, gelet op de overlap van 20% in de eerste versie van het ingeleverde werkstuk, niet onredelijk was dat de examiner de tweede versie van het ingeleverde werkstuk aan een handmatige controle heeft onderworpen. Ten aanzien van de zwaarte van de sanctie heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat de genomen sancties niet buitenproportioneel zijn. Met verwijzing naar een eerdere beslissing van 24 maart 2020 heeft de commissie zich voorts op het standpunt gesteld dat sprake is van recidive. Het eerdere plagiaat is niet bestreden. Daarnaast betreft het nu plagiaat bij een afstudeerwerkstuk, dat als ernstige fraude wordt aangemerkt.

Het geschil in beroep

2.7. Appellant is het niet eens met de beslissing van verweerder van 26 februari 2021. Hij betwist de juistheid en de rechtmatigheid van de conclusie van verweerder. Verweerder heeft zich niet mogen baseren op een handmatig uitgevoerde controle van de examiner. De geautomatiseerde plagiaatcontrole gaf daar, met een 1% overlap, geen enkele aanleiding toe. Appellant meent dat er vanwege een eerdere fraudekwestie bewust bij zijn naam naar onregelmatigheden is gezocht en hij kwalificeert dat als onrechtmatig discriminatoir selectief profileren. Appellant erkent dat er raakvlakken zijn tussen de bachelorscriptie van de student aan de Universiteit Twente en zijn werkstuk. Die bachelorscriptie was bij hem echter niet bekend. Daarbij verschillen de voor de beoordeling wezenlijke onderdelen, zoals het onderzoeksplan en de nog te verzamelen data. De gelijke opzet van zijn werkstuk is toeval en mogelijk veroorzaakt door het gebruik van soortgelijke referenties. Daarbij had zijn begeleider moeten wijzen op de overlap die toevalligerwijs bestond met de bachelorscriptie van de Universiteit Twente, aldus appellant. Verder voert appellant aan dat de strafmaat buitenproportioneel is. Er is geen rekening gehouden met de omstandigheid dat de begeleider ernstig in gebreke is gebleven in het bijsturen van zijn kennelijk verkeerd opgezet onderzoek. Het ontnemen van elke vorm van onderwijs voor ten minste 1 jaar zorgt voor veel vertraging en extra studiekosten. Het ontnemen van de mogelijkheid om af te studeren met het judicium (summa) cum laude kent volgens appellant geen enkele grondslag. Appellant wenst een financiële tegemoetkoming vanwege de door hem geleden vertragingsschade.

Beoordeling door het College

2.8. Zoals het College eerder heeft overwogen (onder meer de uitspraak van 6 juni 2016 in zaak nr. CBHO 2015/247.5) dient de vraag of sprake is geweest van fraude te worden beoordeeld aan de hand van objectieve maatstaven en zijn de intenties van de betrokken student in beginsel niet van belang.

2.9. Het College is van oordeel dat verweerder zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat de commissie voor de examens, gelet op de overgelegde stukken, waaronder het werkstuk van appellant waarin door de examiner met kleuren is aangegeven welke overlap er is met de bachelorscriptie van de Universiteit Twente, plagiaat heeft aangetoond. Het werkstuk van appellant en de bachelorscriptie van de Universiteit Twente vertonen een dusdanig grote overlap in inhoud en opzet dat een toevalstreffer zeer onaannemelijk is. Daarbij is mede in aanmerking genomen dat een eerste versie van het werkstuk 20% overeenkwam met die scriptie. Noch in administratief beroep bij verweerder noch in zijn beroepschrift noch ter zitting heeft appellant concreet inzichtelijk kunnen maken op welke punten de door de examiner uitgevoerde handmatige controle onjuist is.

Anders dan appellant aanvoert, staat geen rechtsregel eraan in de weg dat een examiner een handmatige plagiaatcontrole uitvoert. In dit geval had de examiner daar alle aanleiding toe, aangezien appellant eerder een versie van het werkstuk had ingediend die grote overlap vertoonde met de al genoemde bachelorscriptie. Daar komt bij dat bij de plagiaatcontrole van de tweede versie weliswaar slechts 1% overlap was vastgesteld, maar dat de examiner bij lezing van het werkstuk de indruk kreeg dat er toch een grote overlap bestond.

Het College volgt evenmin het betoog van appellant dat de examiner ernstig in gebreke is gebleven bij de begeleiding van het onderzoek. De examiner heeft appellant er bij terugzending van de eerste versie van zijn werkstuk juist op gewezen dat er overlap met een andere scriptie bestond en hem in de gelegenheid gesteld zijn fouten te herstellen door het indienen van een nieuwe gewijzigde versie. Daarbij heeft de examiner hem bovendien nog gewezen op de bij de Open Universiteit geldende regels over plagiaat. Ter zitting heeft verweerder bevestigd dat de examiner, gelet op de geldende plagiaatregels, in het geval van appellant zeer coulant is geweest.

Ten aanzien van de aan appellant opgelegde sancties is het College van oordeel dat deze passend zijn. Ten aanzien van het ontnemen van de mogelijkheid om af te studeren met het *judicium (summa) cum laude* overweegt het College dat, anders dan appellant heeft aangevoerd, een juridische grondslag gelegen is in artikel 2.3.7, tweede lid, aanhef en onder d, van het Examenreglement. Dat appellant vertraging zal ondervinden van deze sancties en extra studiekosten zal maken, is inherent aan de opgelegde sancties. Voor een financiële tegemoetkoming is dan ook geen aanleiding. Het betoog faalt.

3. Beslissing

Het College

Rechtdoende:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. H. Troostwijk, voorzitter, en mr. J.Th. Drop en mr. B.P. Vermeulen, leden, in tegenwoordigheid van mr. M. Rijsdijk als secretaris.